

Soome parlamendivalimised 2015

Parlamendivalimised

Parlamendivalimised toimuvad iga nelja aasta tagant. Valimistel valitakse 200 parlamendiliiget, kes hakkavad otsustama meie ühiste asjade üle. 2015. aasta parlamendivalimised toimuvad pühapäeval, 19.04.2015.

Parlamendi ülesanded

Vastavalt Soome põhiseadusele kuulub riigivõim Soomes rahvale. Rahvas valib parlamendi meie ühiste asjade üle otsustama.

Parlamendi tähtsaim ülesanne on menetleda ja vastu võtta seadusi, mille alusel ühiskond funktsioneerib.

Parlamendi teine tähtis ülesanne on võtta vastu riigieelarve. Eelarves määratletakse, kust riik saab raha ja milleks riigi raha kasutatakse. Samuti peab parlament kontrollima riigi majapidamist.

Parlament valib Vabariigi Valitsuse peaministri ja kontrollib valitsuse tegevust. Samuti määrab parlament kindlaks Soome seisukoha mitmetes Euroopa Liidu valdkondades.

Kellel on õigus hääletada?

Parlamendivalimistel võib hääletada iga Soome kodanik, kes on saanud 18-aastaseks hiljemalt valimispäeval 19.04.2015.

Kui olete hääleõiguslik parlamendivalimistel, saadetakse Teile posti teel valijakaart. See postitatakse märtsis.

Valijakaardil on Teie nimi, valimispäev ja eelhääletamisperiood ning teave selle kohta, missuguses valimisjaoskonnas saate valimispäeval hääletada. Koos valijakaardiga saate ka nimekirja kodulähedastest eelhääletamise kohtadest ning muud olulist informatsiooni valimiste kohta.

Keda on võimalik hääletada?

Hääletada saate ainult Teie oma valimisringkonna kandidaati. Soome on jagatud 13 valimisringkonnaks. Igas valimisringkonnas on oma kandidaadid. Valijakaardil on andmed Teie valimisringkonna kohta.

Kandidaatide kohta saate teavet nt. ajalehtedest, televisioonist või internetist aadressilt www.vaalit.fi.

Igal kandidaadil on oma registreerimisnumber. Teie valimisringkonna kandidaatide registreerimisnumbrid on nähtaval mh. valimispunktides. Tavaliselt on registreerimisnumbrid ka kandidaatide valimisreklaamidel.

Valimissaladus

Igaüks otsustab ise, kas ta soovib hääletada või mitte. Igaüks otsustab ise ka selle üle, kelle poolt ta hääletab. Hääletamisõiguse juurde kuulub valimissaladus. See tähendab seda, et Te ei pea kellelegi ütleva, millise kandidaadi poolt hääletate.

Milloin voi äänestää?

Parlamendivalimistel saab hääletada kas valimispäeval või eelhääletusel, mis toimub enne valimispäeva.

Hääletamine valimispäeval

Valimispäev on pühapäev, 19.04.2015. Valimispäeval on valimisjaoskonnad lahti kella 9–20. Valimispäeval saate hääletada ainult selles valimisjaoskonnas, mis on märgitud Teie valijakaardile.

Eelhääletamine

Kui Te valimispäeval hääletada ei saa või ei soovi, on Teil võimalus ka eelhääletada.

Eelhääletamisel saab hääletada ükskõik missuguses eelhääletamise kohas Soomes või välismaal. Eelhääletamisperiood algab 08.04.2015 ja lõpeb 14.04.2015. Kontrollige eelhääletamise koha lahtiolekuajad nimekirjast, mille saate koos valijakaardiga, või internetist aadressilt www.vaalit.fi

Kelle käest nõu küsida ja abi paluda?

Valimisametnikud ja valimisassistentid nõustavad ja aitavad Teid igas olukorras. Kui vajate abi hääletamisel, võite paluda, et assistent tuleks Teiega hääletamiskabiini kaasa. Valimisassistenti asemel võib Teid aidata ka isik, kelle olete ise valinud. Valimisassistent ei tohi kellelegi öelda, kelle poolt Teie hääletasite.

Kodus hääletamine

Kui Teil on raske puue või olete pikaajaliselt haige, võite eelhääletada ka kodus. Teatage sellest telefoni teel või kirjalikult Teie kodukoha keskvalimiskomisjonile hiljemalt 07.04.2015 kell 16. Komisjoni telefoninumber on Teie valijakaardil. Kui Teil on lähisugulasest hooldaja, kes tahab koos Teiega kodus hääletada, tuleb komisjonile teatada ka tema andmed. Patsiendid saavad eelhääletada ka haiglates ja hooldekodudes.

Enne hääletamist

Valimisjaoskonda minnes võtke kindlasti kaasa oma isikut tõendav dokument, näiteks pass, ID-kaart, juhiluba või mõni muu ametlikult kehtiv, Teie fotoga dokument. Valimisjaoskonnas ootab Teid valimisametnik. Ta teeb kõigepealt kindlaks Teie isiku isikut tõendava dokumendi abil ja annab Teile hääletamissedeli.

Nii hääletate valimispäeval

1. Minge valimiskabiini, et täita seal hääletamissedel. Hääletamissedelile kirjutae korrektselt selle kandidaadi registreerimisnumber, kelle poolt soovite hääletada. Saate hääletada ainult ühe kandidaati poolt. Kui Te numbrit ei mäleta, kontrollige seda valimiskabiini seinal olevast nimekirjast. Ärge kirjutage valimissedeli peale midagi muud kui ainult Teie kandidaadi number.
2. Murdke hääletamissedel keskelt kokku nii, et keegi Teie kirjutatud numbrit ei näe. Murdekoht on hääletamissedelil, joonega tähistatud.
3. Minge tagasi valimisametniku juurde. Tema lööb Teie kokkumurtud hääletamissedelile pitseri peale.
4. Laske kokkumurtud hääletamissedel hääletamiskasti.

Nii hääletate eelhääletamisel

1. Minge valimiskabiini, et täita seal hääletamissedel. Hääletamissedelile kirjutae korrektselt selle kandidaadi registreerimisnumber, kelle poolt soovite hääletada. Saate hääletada ainult ühe kandidaati poolt. Kui Te numbrit ei mäleta, kontrollige seda oma valimisringkonna nimekirjast, mis on kõigis eelhääletamise kohtades nähtaval. Ärge kirjutage valimissedeli peale midagi muud kui ainult Teie kandidaadi number.
2. Murdke hääletamissedel keskelt kokku nii, et keegi Teie kirjutatud numbrit ei näe. Murdekoht on hääletamissedelil, joonega tähistatud.
3. Kui olete täitnud hääletamissedeli, minge tagasi valimisametniku juurde. Tema lööb Teie kokkumurtud hääletamissedelile pitseri peale ja annab Teile pruuni valimisümbriku. Pange hääletamissedel ümbrikku ja kleepige ümbrik kinni.
4. Seejärel võtab valimisametnik Teilt allkirja ankeedile. Allkirjaga kinnitate, et olete ise hääletamissedeli täitnud, valimisametnik on sellele pitseri peale löönud ja olete itse hääletamissedeli ümbrikku pannud.
5. Lõpuks paneb valimisametnik valimisümbriku ja Teie allakirjutatud ankeedi kollasesse saateümbrikusse ja saadab selle keskvalimiskomisjonile.

Siis oletegi hääletanud ja võite lahkuda.

Brošüüri saad tutvuda ka internetis aadressil www.vaalit.fi ja www.papunet.net/selko